



**Regularvm Vtrivsqve Ivris Cvm Ampliationibvs Ac  
Limitationibvs**

**Dueñas, Pedro**

**Venetiis, 1566**

Regula CCCLXX.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63213](#)

## D. Petri Duen.

In rubr. ff. de vulgari. nu. 157. Bern. de Loco in d. regula de exxvii. Montalibus in glo. l. ix. tit. iiiij. par. vij. & Guliel. Benedict. in repe. c. Rainutius. in verbo, deliquit. nu. 18. de testam. Pro qua opinione videatur tex. de iure regio in l. ix. & xi. tit. iiiij. par. vij. & in l. xviii. ti. j. parte vj. in fl. ibi, (deuen la auer libre y quita sin embargo y agrauamiento y sin ninguna condicion.) Licet aliqui Doct. quos fert Roderi. Xuares in d. fol. 5. teneant contrariam op. gl. & Ba. & licet op. contrariam dicat esse veriorem Deci. in d. l. ii. pater. nu. 14. in pe. col. in medio. ver. in fl. gl. sed ibi etiam dicit op. supra dictam Bar. & gl. esse commu. quam op. Decij sequitur Ioan. Gorasius in Rubr. uu. 9. C. de impube. & alijs substitutionibus.

## REGULA CCCLXIX.

FILIOS FAMILIAS non tenetur de mutuo. Hanc reglam probat tex. in l. j. & ibi Doctor. ff. ad Macedonia. De iure regio est tex. in l. iiiij. tit. j. par. v. Circa quam regulam vide Doctor. in l. iiiij. §. j. ff. quod cum eo. Iaf. in l. qui cum se. ff. de re iud. Bal. in l. Macedonia. C. ad Macedo. in l. si filiusfamilias. ff. si certum peta. Gome. in prin. Insti. de actio. nu. 47. Alciatum in tract. præsumptioni. in j. regula præsump. xlji.

Hanc regulam limitat quinque modis tex. in l. ij. C. ad Macedonia. Eadem regulam limitat vndeclim modis Petrus de Vnzoitham practica artis notariatus. in. §. de filiosfamilias. & vnde dicatur. a. nro. 25. vsque ad fl. & ibi a nu. 1. vsque ad nu. 25. tractat materiam huius regulæ. quas xj. limitationes ante eum posuit gl. in. §. illud. in verbo. senatus. Insti. quod cum eo.

1. Ultra quas limitationes limita. j. quandocunque filiusfamilia recipit pecuniam mutuo ab altero fratre qui etiam erat in potestate patris. Ita probat gl. in l. frater a fratre. in gl. magna: versi. item quo. ro. ff. de condi. indeb. quæ vult. quod alter frater obligetur naturaliter. & ciuiliter. & cum effectu: & sic glo. non vult quod habeat locum senatusconsultum Macedonianum. Quam gl. ad hoc ponderat esse uerâ. & non habere contradicentem in hoc. vbi assignat rationem huius similitudinis. Iaf. in l. frater a fratre. in j. lect. nu. 36.

2. Limita secundo. non procedere in foro conscientiae: nam filiusfamilias qui vtitur exceptione Macedonianam. vbi vere fuit sibi mutuum. incurrit peccatum: Ita concludit Innocent. in c. quia plerique. nu. 5. de immunita. ecclesi. quem sequitur ibi Abb. nu. 26. Alex. in additio. ad Bar. in l. j. in j. additio. ff. ad Macedo. Iaf. in l. si filiusfamilias. nu. 1. ff. si certum peta.

## REGULA CCCLXX.

FILIO studenti mutuum factum. potest repeti a patre. Hanc regulam

regulam probat tex.: in l. sed Julianus, in §. proinde, & ibi gl. ff. ad Macedonia, & ibi Barto, gl. in l. Macedoniani, in verbo, non recusat. C. eo. tit. Hanc opinionem tenet Bal. in l. omni modo, in §. imputan. col. fin. C. de inoffi. testamen. Alex. in l. fi. C. de nego. gest. Soci. in regula cxxxvij, in l. limita. De iure regio probatur in l. vj. tit. j. parte. v.

- 1 Amplia primo habere locum, si repererit libros comodatos, & posset moriatur: nam tenetur pater eos restituere sicut mutuum. Ita tenet Ioan. de Anania in c. j. de Magist. Petrus Rauennas in Alphabeto suo, in versic. scholaris, quos sequitur Petrus Rebūf. in tract. de priuilegiis scholarium: priuill. lviiij, nu. 2.
- 2 Amplia secundo, etiam si contra voluntatem patris filius esset in studio: nam tunc pro ea parte quam domi expensurus erat, pater in distincte tenetur. Vt in l. iij. in §. proinde, ff. de in rem verso. & ita expresse per illū tenet Petrus de Vnzoala, ubi hoc declarat, in practica artis notariatus, §. de filiofamilias, & vnde dicatur, nu. 30.
- 3 Amplia tertio, habere locū in monacho: nam si abbas mittit monachum ad studium, in dubio videtur se obligare ad expensas famas per monachum in studio. Ita expresse concludunt Doct. precepit Aretii, ubi hoc notabiliter declarat, in c. ex parte, nu. 13. & 14. de accusatio.
- 4 Amplia quarto, non solum habere locum in filio studenti, verum etiam in alio quoque filio quandocunque fecisset se debitorem. vt se aleret: quia tunc teneretur pater soluere illud debitum contra fidum pro alimentis. Vt notatur in l. libertis quos, in §. j. ff. de alime. & ciba. leg. & ita expresse tenet Matthæ. de Afflict. in decisi. Nea poli. decisi. x. nu. 4. Areti. in d. c. ex parte, nu. 13.
- 5 Limita primo, quando filius erat aptus ad studium, & studebat: & alioquin pater non tenetur. Vt in l. Stichus, ff. de leg. iij. Quod tamen est verum quando filius non erat in studio voluntate patris: si vero esset in studio de voluntate patris, tunc siue filius bene studeat siue non, pater tenetur: Nisi pater crederet filium bene studere, & creditor sciebat eum non dare operā literis, tunc patri daretur exceptio contra mercatorem petentem pecuniam mutuatam, argum. tex. in l. si quis cum sciret. ff. de vsucap. pro empto, & in l. cū quis. ff. de solutio. & ita expresse tenet Petrus Rebūf. in d. tract. de priuilegia schola. priuill. lviiij. nu. 6. & 9.
- 6 Limita secundo procedere, tantummodo usque ad eam quantitatem quam pater solebat subministrare filio, non ultra. Ita probat tex. in d. l. sed Julianus, in §. quod dicitur. ff. ad Macedonia. & ita expresse tenet ibi Sali. & Albe. nu. 10.
- 7 Tertio limita, habere locum considerata patr's facultate, & alia familia: & secundum hoc deber iudex arbitrari ut pater teneatur, & non ultra. Ita tenet Albe. in d. l. sed Julianus, in §. quanquā, nu. 11. ff. ad Macedonia, quem sequitur Petrus Rebūf. in d. tract. priuill. lviiij. nume. 7, nam saltem tenebitur pater ad illam quantitatem

GG quam

## D. Petri Dueñ.

quam domi studens erat impensurus, & non ultra: quia ibi non uebat vento, ut lupus: ut dicit gl. in l. f. C. de alimen. pupill. prestat. facit quod supra dixi in iiiij. ampliacione. Quam limita. inrellig. quando filius erat in studio contra voluntatem patris, ut etiam de supra.

4. Quarto limita, quandocunque constaret quod pater prouidebat filio suo de rebus necessariis: nam tunc pater non teneat de manefacto per filium etiam studentem. Ita probatur de iure regio i. xix. par. iiiij. Quod tamen est verum, quandocunque is cum meauit filio, sciebat quod pater prouidebat ei de rebus necessariis. Secus tamen si hoc ignorabat: nam tunc bene potest agere contra patrem: ut in l. sed & si pupillus, in. &. prescribere. ff. de institutio, & in l. f. ff. pro suo, & ita expresse tenet Sali. in l. l. sed Iulianus, in. &. quod dicitur, in fin. verbis. ff. ad Macedonia.

5. Quinto limita, non procedere hodie de iure regio. Ut in pragm. vi. de Valladolid, Anni Domini 1542. ubi fuit statutum, quod aliquis mutuauerit vel vidererit aliquam rem filio scholari, non posset mutuum vel debitum a patre vel a matre petere, nisi absolvatur filio. Quam pragmaticam intelligo veram, nisi clarissim constitisset qd pater non prouidebat filio suo de alimentiis necessariis in studio: quia tunc illud quod appareret esse mutuum filii, bene posset a patre peti, non obstante supra dict. pragma, ut supra dictum est.

## REGULA CCCLXXI.

Filius scholaris non tenetur libros a patre datos, post eius mortem conferre, licet cum fratribus succedar: sed eos habebit pecunios. Tex. est & ibi glo. in l. quæ pater. ff. fami. hercif. & in l. filii cuius. C. eod. tit. & ibi Cin. & Salice. Bar. in l. f. &. nec castrense. ff. de collat. bono, & glo, in pragmatica sanctione: in tit. de collationibus; in. & vt liberius, & hæc op. est communis secundum Ius in l. filii licet, in fi. C. de colla. Alberi. & Alex. in l. si donatione. in fi. eo. tit. Fabianus de Monte, in repe. Authen. novissima. quod. xxvi. in prin. C. de inoffi. testamen. Alex. in cons. & o. nu. 17. lib. vi. & in consl. cxlix. in fine. lib. vij. Ioan. Sanxon. in Consuetud. Taronensi. in ti. {De succession de gens roturiers.} fol. 309. col. iiiij. Pa. 12. Ruuios in l. xvij. Tauri. nu. 16. & ita expresse tenui in regula cccxij. in iiiij. limita. De iure regio probatur hæc regula in l. iii. m. iiiij. par. v. in fi. & in l. v. ii. xv. par. vi. Et circa hanc reg. vide vina doct. in l. si donatione. & in l. filii licet. C. de colla. Vitalem Nonnausensem in tracta. de collatio. q. v. nu. 10.

Hæc regulam ampliat quatuor modis, & limitat quinque modis Petrus Rebussus in tracta. de priuilegiis scholarium: in priu. ff. a num. i. & que ad finem,

## REGULA